

MỘT SỐ KẾT QUẢ BƯỚC ĐẦU TRONG HOẠT ĐỘNG TĂNG CƯỜNG NĂNG LỰC ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

Lê Nguyên Tường, Trần Văn Sáp, Trần Thanh Thủy

Ban quản lý dự án CBCC

Việt Nam là một trong những nước có cam kết chính trị mạnh mẽ về ứng phó với biến đổi khí hậu (BĐKH). Trong lĩnh vực này, Việt Nam đã nhận được sự hỗ trợ kỹ thuật, tài chính, công nghệ kịp thời và khá hiệu quả của các nước và các tổ chức quốc tế, trong đó có Chương trình Phát triển của Liên hợp quốc (UNDP) và tổ chức Một Liên hợp quốc tại Việt Nam. Dự án "Tăng cường năng lực quốc gia ứng phó với BĐKH ở Việt Nam nhằm giảm nhẹ tác động và kiểm soát phát thải khí nhà kính" là một trong những hỗ trợ của UNDP Việt Nam cho Bộ Tài nguyên và Môi trường. Dự án do Viện Khoa học Khí tượng Thủy văn và Môi trường thực hiện.

Bài báo này giới thiệu một số kết quả bước đầu của Dự án thực hiện trong hai năm 2010-2011.

1. Giới thiệu

Dự án Tăng cường năng lực quốc gia ứng phó với BĐKH ở Việt Nam nhằm giảm nhẹ tác động và kiểm soát phát thải khí nhà kính- tiếng Anh viết tắt là CBCC- nhằm mục tiêu hỗ trợ các bên có liên quan thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia (CTMTQG) ứng phó với BĐKH đã được Chính phủ ban hành và triển khai thực hiện từ năm 2008.

Hoạt động của dự án hỗ trợ trực tiếp và gián tiếp cho các bộ/ngành và các địa phương thông qua các hoạt động hỗ trợ kỹ thuật, cung cấp các hướng dẫn, chỉ dẫn, tư vấn... Hoạt động là việc hỗ trợ chủ yếu của dự án xây dựng chiến lược và kế hoạch hành động, nghiên cứu về ảnh hưởng và thích ứng với BĐKH cũng như các cơ hội giảm nhẹ phát thải khí nhà kính, tăng cường năng lực xây dựng chính sách, nghiên cứu và xây dựng các biện pháp và kế hoạch đầu tư cụ thể.

Dự án trực tiếp đề cập tới bản chất đa ngành của vấn đề này bằng cách đào tạo, tập huấn một loạt các đối tượng, giới thiệu về các cơ hội để giải quyết hai mặt của vấn đề ứng phó với tác động của BĐKH và khả năng giảm thiểu các nguyên nhân của BĐKH, tạo điều kiện thúc đẩy triển khai thực hiện CTMTQG thông qua các hoạt động tăng cường năng lực cho các bên tham gia thực hiện. Mục tiêu của dự án:

1. Tăng cường năng lực thể chế, chính sách BĐKH, hỗ trợ thực hiện CTMTQG ứng phó với BĐKH;
2. Nâng cao kiến thức và năng lực nghiên cứu, nâng cao nhận thức, đào tạo nguồn nhân lực về BĐKH;

3. Xây dựng cơ sở hỗ trợ kỹ thuật lâu dài cho việc thực hiện CTMTQG.

2. Kết quả các hoạt động chính của dự án

Các kết quả chính của dự án là đánh giá, hướng dẫn cho quá trình triển khai thực hiện CTMTQG và tăng cường năng lực cho các đơn vị, tổ chức liên quan. Mỗi một mục tiêu của dự án sẽ có những kết quả tương ứng, được xác định như những chủ đề dựa trên những trọng tâm và ưu tiên của dự án.

a. Về tăng cường năng lực thể chế, chính sách về BĐKH, hỗ trợ thực hiện CTMTQG ứng phó với BĐKH

Đánh giá nhu cầu tăng cường năng lực của các cơ quan điều hành và các cơ quan chịu trách nhiệm triển khai thực hiện CTMTQG và đề xuất kế hoạch tăng cường năng lực cho các tổ chức này là hoạt động quan trọng đầu tiên của dự án. Kết quả đánh giá giúp các cơ quan điều hành, quản lý có nhận thức rõ ràng về thực trạng nguồn lực và có kế hoạch tăng cường các nguồn lực. Kết quả đánh giá cho thấy, mặc dù các hoạt động ứng phó với BĐKH là rất cần thiết và cấp bách nhưng thực tế lại có khoảng cách khá lớn giữa yêu cầu và mức độ đáp ứng của nguồn lực hiện có. Tất cả các nguồn lực cho hoạt động ứng phó với BĐKH ở tất cả các lĩnh vực, các địa phương còn rất hạn chế. Đặc biệt là nhân lực có trình độ cao, còn quá ít cán bộ được đào tạo hoặc có kinh nghiệm chuyên môn về BĐKH. Hiểu biết về BĐKH còn yếu, kịch bản BĐKH và các hướng dẫn sử dụng kịch bản còn chưa đủ chi tiết nên việc tích hợp BĐKH vào

các chiến lược, kế hoạch phát triển còn khó khăn và lúng túng.

Kế hoạch tăng cường năng lực, thể chế ứng phó với BĐKH được triển khai thực hiện, trong đó chú trọng việc xây dựng các văn bản pháp luật, chiến lược, kế hoạch hành động; tăng cường năng lực đàm phán về BĐKH nhằm thu hút nguồn đầu tư và nâng cao vị thế, vai trò của Việt Nam về ứng phó với BĐKH.

b. Về các kết quả tư vấn và hỗ trợ kỹ thuật

Hỗ trợ kỹ thuật quan trọng và hiệu quả nhất của dự án cho quá trình thực hiện CTMTQG là cung cấp các tư vấn và các hướng dẫn kỹ thuật. Một số hướng dẫn chủ đạo và quan trọng bao gồm:

1) Khung hướng dẫn xây dựng kế hoạch hành động ứng phó với BĐKH cho các bộ, ngành, địa phương

Đây là tài liệu cơ bản hướng dẫn các bộ, ngành, địa phương xây dựng kế hoạch hành động (KHHĐ) ứng phó với BĐKH. Tài liệu này được Bộ Tài nguyên và Môi trường ban hành năm 2009 nhằm hướng dẫn thống nhất quy trình xây dựng và khung tài liệu kế hoạch hành động cho các bộ ngành và địa phương.

Nội dung của tài liệu hướng dẫn là các bước xây dựng KHHĐ:

Bước 1: Chuẩn bị triển khai là bước quan trọng để hình thành các tổ chức, cơ chế thực hiện xây dựng và triển khai thực hiện

Bước 2: Xác định mục tiêu bao gồm việc xác định mục tiêu tổng quát và mục tiêu cụ thể của kế hoạch

Bước 3: Lập kế hoạch là bước then chốt xây dựng KHHĐ trong đó vai trò, trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cơ chế phối hợp, trình tự thực hiện KHHĐ và các sản phẩm dự kiến của kế hoạch sẽ được xác định;

Bước 4: Thu thập thông tin, số liệu điều tra cơ bản bao gồm các kết quả nghiên cứu, chính sách về BĐKH, kế hoạch phát triển 5 năm, kế hoạch quốc gia, kế hoạch phát triển ngành, kế hoạch phát triển vùng, địa phương.

Các bước tiếp theo là: Đánh giá tác động của BĐKH và xác định các giải pháp ứng phó với BĐKH. Các bước đánh giá tác động của BĐKH và xác định các giải pháp thích ứng thực hiện theo

hướng dẫn đánh giá tác động của BĐKH và xác định các giải pháp thích ứng được Bộ TNMT ban hành năm 2011.

Quá trình xây dựng KHHĐ được hoàn tất bằng việc tham vấn ý kiến đóng góp của các bên liên quan, trình phê duyệt và công bố triển khai thực hiện.

2) Sổ tay hướng dẫn quản lý và thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia ứng phó với BĐKH.

Một hoạt động quan trọng của dự án là hỗ trợ xây dựng hướng dẫn nhằm hỗ trợ CTMTQG trong việc điều phối các hoạt động thông qua cơ chế quản lý và phối hợp, hướng dẫn lập kế hoạch và báo cáo, cơ chế giám sát và đánh giá, hướng dẫn quản lý thông tin và hướng dẫn xây dựng, trình và phê duyệt dự án thuộc CTMTQG. Sổ tay hướng dẫn này được tập hợp từ nhiều tài liệu hướng dẫn, quy chế, quy định quản lý hiện hành của Nhà nước, đồng thời biên soạn để xuất áp dụng những quy định đặc thù cho chương trình ứng phó với BĐKH. Mục đích là hướng dẫn các bên có liên quan nắm được nội dung của CTMTQG, hiểu được vai trò, vị trí của mình trong tổng thể Chương trình.

Nội dung chính của sổ tay là các bước quản lý và thực hiện CTMTQG bao gồm:

- Hướng dẫn công tác lập kế hoạch, quy trình xây dựng, trình, thẩm định và phê duyệt kế hoạch các hoạt động thuộc Chương trình.

- Hướng dẫn các quy định quản lý gồm quản lý sử dụng kinh phí đối với từng nguồn vốn, quản lý hành chính theo các quy định hiện hành nhằm giúp cho việc quản lý và thực hiện chương trình phù hợp với các quy định chung.

- Hướng dẫn quản lý và thực hiện công tác đấu thầu triển khai nhiệm vụ dự án thuộc Chương trình. Các hoạt động này được thực hiện theo Luật đấu thầu và các quy định liên quan. Tài liệu hướng dẫn đã giới thiệu các nội dung, biểu mẫu cần thiết cho hoạt động đấu thầu của Chương trình.

- Hướng dẫn thực hiện chế độ báo cáo, giám sát, đánh giá và quản lý thông tin; hướng dẫn xây dựng, trình và phê duyệt dự án thuộc Chương trình.

Sổ tay sẽ là tài liệu tra cứu bổ ích cho các tổ chức, cơ quan quản lý, điều hành, triển khai thực hiện các hoạt động của CTMTQG ứng phó với BĐKH ở các cấp. Các bước thực hiện, các biểu mẫu

có thể được tra cứu dễ dàng trong tài liệu.

3. Hướng dẫn đánh giá tác động của BĐKH và xác định các giải pháp thích ứng

Đây là tài liệu kỹ thuật quan trọng giúp cho tất cả các đơn vị, cá nhân, các tổ chức nhà nước, tổ chức phi chính phủ có nhiệm vụ tham gia trực tiếp hoặc gián tiếp vào việc xây dựng, thực hiện, giám sát hay điều phối kế hoạch hành động thích ứng với BĐKH. Hướng dẫn bao gồm các nội dung:

- Hướng dẫn đánh giá tác động của BĐKH đối với các hoạt động và các lĩnh vực.

- Hướng dẫn xác định thứ tự và mức độ quan trọng của các tác động của BĐKH để ưu tiên xem xét.

- Hướng dẫn xác định các giải pháp thích ứng với BĐKH.

- Hướng dẫn chọn lựa giải pháp thích ứng ưu tiên.

Nội dung đánh giá tác động của BĐKH được thực hiện đối với các điều kiện kinh tế, xã hội, môi trường hiện tại, đồng thời cũng tiến hành đánh giá tác động của BĐKH ứng với các kịch bản BĐKH và điều kiện kinh tế, xã hội, môi trường trong tương lai theo khung thời gian đánh giá;

Đánh giá tác động của BĐKH được thực hiện theo ngành, theo vùng địa lý, theo ranh giới hệ sinh thái, theo lưu vực sông v.v. Trong khuôn khổ của một kế hoạch cấp tỉnh thì cách tiếp cận đánh giá theo vùng địa lý và theo ngành được khuyến nghị sử dụng. Đối với một tỉnh, thành phố thì đánh giá tổng thể cho toàn bộ địa bàn nên được thực hiện trước. Trên cơ sở đó, các đánh giá chuyên sâu sẽ được thực hiện cho các ngành trong tỉnh, thành phố và các khu vực có khả năng dễ bị tổn thương nhất dưới tác động của BĐKH;

Quy trình đánh giá tác động của BĐKH có các bước:

1. Xác định các kịch bản BĐKH và nước biển dâng

2. Xác định các kịch bản phát triển

3. Xác định các ngành và đối tượng ưu tiên và phạm vi đánh giá

4. Lựa chọn và phát triển các công cụ đánh giá

5. Đánh giá tác động do BĐKH, nước biển dâng theo kịch bản

6. Đánh giá mức độ rủi ro thiệt hại do các tác động của BĐKH

7. Đánh giá khả năng thích ứng với các rủi ro và khả năng dễ bị tổn thương

Đánh giá tác động của BĐKH là cơ sở cho việc xác định các giải pháp ứng phó có hiệu quả nhất. Hướng dẫn kỹ thuật cũng đã trình bày, giới thiệu phương thức và các bước xác định các giải pháp thích ứng với BĐKH. Các bước xác định giải pháp thích ứng gồm:

1. Xác định nhu cầu thích ứng

2. Xác định tiêu chí chọn lựa giải pháp thích ứng

3. Đề xuất các giải pháp thích ứng

4. Đánh giá và chọn lựa giải pháp thích ứng ưu tiên

4) Hướng dẫn tích hợp vấn đề BĐKH vào chiến lược, quy hoạch và kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội

Tích hợp vấn đề BĐKH vào chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển KT - XH cấp quốc gia/ngành và địa phương là nhiệm vụ quan trọng nhằm ứng phó với BĐKH và đảm bảo phát triển bền vững. Tài liệu hướng dẫn này có vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ các nhà hoạch định chính sách quốc gia, ngành và địa phương trong quá trình thực hiện tích hợp nội dung BĐKH vào quá trình xây dựng các Chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển KT - XH.

Mục tiêu của Tài liệu hướng dẫn là giúp các nhà hoạch định chính sách hiểu rõ tầm quan trọng của việc tích hợp các vấn đề BĐKH; hướng dẫn chung về tích hợp các vấn đề BĐKH vào các chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển.

Tài liệu hướng dẫn trình bày chi tiết năm bước của quy trình tích hợp vấn đề BĐKH vào quy trình xây dựng điều chỉnh, thực hiện, giám sát và đánh giá các chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển quốc gia, ngành và địa phương. Tích hợp vấn đề BĐKH vào chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phải tuân thủ các nguyên tắc:

- Tích hợp vấn đề BĐKH phải được tiến hành trên nguyên tắc phát triển bền vững, hệ thống, tổng hợp, ngành, liên ngành, vùng, liên vùng, bình đẳng về giới, xóa đói giảm nghèo;

- Tích hợp vấn đề BĐKH là nhiệm vụ của toàn hệ thống chính trị, của toàn xã hội, của các cấp,

các ngành, các tổ chức, của mọi người với sự đồng thuận và quyết tâm cao, từ địa phương, vùng đến quốc gia;

- Việc tích hợp vấn đề BĐKH vào chiến lược, chính sách, quy hoạch, kế hoạch phải trên nguyên tắc chủ động qua các khâu: lập - thẩm định và phê duyệt - tổ chức thực hiện - giám sát và đánh giá.

- Các biện pháp thực hiện cần được sắp xếp theo thứ tự ưu tiên trên cơ sở chi phí - lợi ích của các biện pháp đối với ngành, lĩnh vực;

- Huy động tối đa và sử dụng có hiệu quả cao nhất nguồn lực của các tổ chức, cá nhân cùng tham gia.

3. Hoạt động nâng cao kiến thức và năng lực nghiên cứu, đào tạo nguồn nhân lực

Đây là những hoạt động quan trọng của dự án nhằm nâng cao kiến thức, nhận thức, tăng cường năng lực, nguồn lực cho các tổ chức thực hiện chiến lược, CTMTQG và Kế hoạch hành động quốc gia về BĐKH.

a. Kịch bản BĐKH và nước biển dâng

Các kịch bản BĐKH có cơ sở khoa học cho Việt Nam được xây dựng, cập nhật, chi tiết hóa phục vụ công tác lập kế hoạch và đầu tư; dự án đã, đang và sẽ thúc đẩy sự hợp tác với các tổ chức quốc tế, các cơ quan nghiên cứu, xây dựng kịch bản BĐKH để hỗ trợ việc xây dựng và cập nhật kịch bản BĐKH và nước biển dâng cho Việt Nam.

Kịch bản không phải là dự báo. Các kịch bản cung cấp một khoảng giá trị của các yếu tố khí hậu đại dương có thể xảy ra trong tương lai. Đối với mục đích lập kế hoạch, khoảng giá trị công bố trong kịch bản cung cấp thêm những thông tin hữu ích làm rõ thêm tính bất thường trong BĐKH.

Các kịch bản cập nhật của Việt Nam đã được xây dựng dựa trên sự kết hợp các phương pháp thống kê và các mô hình toán học hiện đang được ứng dụng. Các kết quả kịch bản bao gồm thông tin về nhiệt độ (nhiệt độ trung bình năm và mùa, tối cao và tối thấp), lượng mưa (lượng mưa năm, mùa, lượng mưa bất thường, bao gồm cả lượng mưa lớn nhất và nhỏ nhất), độ ẩm và mực nước biển dâng. Các kịch bản đã được tính toán cho từng thập kỷ đến năm 2100.

Các thông tin về kịch bản cần được sử dụng một cách thống nhất trong công tác lập kế hoạch ở các cấp, các địa phương và các ngành. Chỉ bằng cách này mới đạt được kết quả để đưa vào quy

hoạch vùng, ngành và quốc gia. Đó là lý do tại sao các kịch bản cập nhật gần đây nhất được khuyến khích sử dụng cho tất cả các mục đích.

Dự án đã hỗ trợ kỹ thuật xây dựng kịch bản BĐKH, nước biển dâng cho Việt Nam và chi tiết hóa cho các tỉnh Bình Định, Bình Thuận và thành phố Cần Thơ. Các kịch bản đã được Bộ TNMT giới thiệu và công bố.

b. Chiến lược truyền thông về BĐKH và kết quả thực hiện chiến lược truyền thông

Là thành tích quan trọng trong quá trình thực hiện dự án. Các loại hình hoạt động truyền thông chủ yếu được xác định là:

- Các khóa đào tạo và tập huấn những kiến thức về BĐKH cho tất cả các nhóm đối tượng;

- Hội thảo theo chủ đề dành cho các nhóm đối tượng được lựa chọn như phụ nữ, thanh niên, học sinh, sinh viên, các đối tượng theo nghề nghiệp;

- Truyền thông dựa vào các công cụ và tài liệu như website, phim, videoclip, áp phích, tờ rơi, tài liệu tập huấn, chuyên san, sản phẩm nghiên cứu về BĐKH;

Chiến lược truyền thông được coi là vấn đề xuyên suốt trong các kết quả của dự án. Hoạt động "Nâng cao nhận thức và đào tạo nguồn nhân lực", các hoạt động truyền thông nhằm phổ biến các thông tin, kết quả nghiên cứu về chính sách, kịch bản, biện pháp ứng phó với BĐKH là hoạt động đồng hành với các hoạt động của dự án nhằm mang lại hiệu quả cao về tăng cường năng lực quốc gia ứng phó với BĐKH và thực hiện CTMTQG.

Trong gần 3 năm 2009-2011, dự án đã tổ chức được 30 hoạt động đào tạo, nâng cao nhận thức, thu hút được 1,806 lượt người tham dự (20-25% là nữ) với nhiều hình thức khác nhau, góp phần tạo ra một chuyển biến mạnh mẽ nhận thức về BĐKH; nâng cao kiến thức và năng lực đánh giá tác động của BĐKH và đề xuất các giải pháp thích ứng; hỗ trợ xây dựng và hoàn thiện Chiến lược quốc gia về BĐKH, Kế hoạch hành động quốc gia ứng phó với BĐKH, Kịch bản BĐKH, nước biển dâng cho Việt Nam.

Các hoạt động đào tạo và truyền thông tập trung theo 3 hướng:

- Tổ chức các hội thảo về BĐKH cho các đối tượng là lãnh đạo, quản lý các cấp thuộc Văn phòng Trung ương Đảng, Văn phòng Quốc hội và

3 tỉnh thuộc dự án; các đối tượng là phụ nữ, thanh niên và phóng viên báo chí trong cả nước. Có 11 hoạt động đã thu hút được 642 lượt người tham dự;

- Tổ chức các khóa đào tạo chuyên sâu: Đánh giá tác động của BĐKH và các giải pháp thích ứng cho các tỉnh thành trong cả nước; Đào tạo kỹ năng đàm phán quốc tế cho các đoàn tham dự COP15, COP16 và COP17; đào tạo khai thác các mô hình Precis, SymClim xây dựng kịch bản BĐKH, nước biển dâng cho Việt Nam (11 lớp, 554 học viên);

- 610 người tham dự 8 hội thảo tham vấn: Xây dựng và hoàn thiện Chiến lược quốc gia về BĐKH, Kế hoạch hành động thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia về BĐKH, kịch bản BĐKH, nước biển dâng cho Việt Nam.

Sản phẩm trực tiếp của các hoạt động đào tạo và truyền thông của dự án là một đội ngũ đông đảo các chuyên gia được nâng cao kiến thức về BĐKH tham gia xây dựng kế hoạch hành động ứng phó với BĐKH của các tỉnh, thành;

c. Chương trình đào tạo thạc sỹ về BĐKH

Một trong những mục tiêu quan trọng mà dự án CBCC do UNDP tài trợ, Bộ TNMT thực hiện là, nâng cao hiểu biết về BĐKH, tăng cường đào tạo nguồn lực để ứng phó với BĐKH. Dự án đã thực hiện hỗ trợ kỹ thuật và kinh phí biên soạn giáo trình giảng dạy và chương trình đào tạo Thạc sỹ về BĐKH. Đây là chương trình đào tạo Thạc sỹ về BĐKH đầu tiên chính thức được áp dụng thử nghiệm tại Việt Nam.

Chương trình sẽ đào tạo sinh viên cao học những kiến thức cơ bản về BĐKH, tác động tự nhiên, kinh tế, xã hội của BĐKH, các giải pháp thích ứng và giảm nhẹ BĐKH, chính sách phát triển bền vững ở phạm vi toàn cầu, quốc gia và địa phương.

Chương trình cũng trang bị các kỹ năng phù hợp để giải quyết những vấn đề thực tiễn liên quan đến BĐKH như: kỹ năng phân tích các tác động của BĐKH, kỹ năng xây dựng cơ chế chính sách và kế hoạch hành động thích ứng với BĐKH, đề xuất các giải pháp ứng phó với BĐKH, tư vấn hoạch định chính sách, chiến lược phục vụ cho phát triển bền vững.

Chương trình có nội dung tổng hợp, phù hợp với trình độ và yêu cầu đào tạo liên ngành về các vấn đề BĐKH. Đại học quốc gia Hà Nội đã bắt đầu áp dụng đào tạo thử nghiệm khóa đầu tiên năm

2011-2012 và đây có thể trở thành chương trình đào tạo thạc sỹ về BĐKH cho các trường đại học khác thuộc hệ thống giáo dục trong cả nước.

d. Cuốn sách “ Những vấn đề cơ bản của BĐKH”

Cuốn sách “Những vấn đề cơ bản của BĐKH” được biên soạn như một tài liệu tham khảo chính của chương trình đào tạo thạc sỹ về BĐKH do dự án UNDP-CBCC hỗ trợ và được áp dụng thử nghiệm tại Đại học quốc gia Hà Nội. Cuốn sách hướng tới việc phục vụ rộng rãi các đối tượng ở chuyên ngành khác nhau trực tiếp hoặc gián tiếp tham gia các hoạt động về BĐKH. Cuốn sách cũng có thể dùng làm tài liệu tham khảo cho các chương trình đào tạo khác về BĐKH. .

Nội dung cuốn sách được xây dựng trên cơ sở tích hợp quan điểm của Ban liên Chính phủ về BĐKH (IPCC) và Đại học Liên hợp quốc (UNU) trong ứng phó với BĐKH. Tài liệu gồm những khái niệm, kiến thức cơ bản về BĐKH, hiện trạng BĐKH trên thế giới và ở Việt Nam, kịch bản BĐKH trong thế kỷ 21. Tác động của biến BĐKH được giới thiệu là hiện hữu và tiềm tàng, bao gồm tác động đến kinh tế - xã hội như tác động đối với sản xuất lương thực, tác động tới công nghiệp và khu cư dân, tác động tới sức khỏe con người; tác động đến môi trường, các hệ sinh thái và đa dạng sinh học,... Tùy thuộc vào từng vùng, từng lĩnh vực mà mức độ tác động và tổn thương là khác nhau.

4. Xây dựng cơ sở hỗ trợ kỹ thuật lâu dài cho việc thực hiện CTMTQG

Việc phê duyệt Chiến lược quốc gia về BĐKH và thành lập Ủy ban quốc gia về BĐKH khẳng định lại cam kết chính trị mạnh mẽ và lâu dài của Việt Nam về ứng phó với BĐKH. Đây là cơ sở cho các hoạt động hỗ trợ kỹ thuật lâu dài của dự án cho việc triển khai các chiến lược, các chương trình quốc gia, triển khai KHHĐ các bộ, ngành và địa phương. Dự án đã bắt đầu các hoạt động hỗ trợ có tính chất dài hạn như:

Xây dựng Chiến lược quốc gia về BĐKH: Chiến lược đã được Chính phủ phê duyệt để triển khai. Nó thể hiện chủ trương, chính sách, nỗ lực và quyết tâm của Việt Nam trong ứng phó với BĐKH. Mục tiêu đặt ra trong chiến lược là: Phát huy năng lực toàn đất nước, tiến hành đồng thời các giải pháp thích ứng với tác động của BĐKH và giảm nhẹ phát thải khí nhà kính, đảm bảo an toàn tính mạng người dân và tài sản, nhằm mục tiêu phát

triển bền vững: tăng cường năng lực thích ứng với BĐKH của con người và của hệ thống tự nhiên, phát triển nền kinh tế cacbon thấp nhằm bảo vệ, nâng cao chất lượng cuộc sống, đảm bảo an ninh và phát triển bền vững quốc gia trong bối cảnh BĐKH toàn cầu và tích cực cùng cộng đồng quốc tế bảo vệ hệ thống khí hậu. Nhằm thực hiện các mục tiêu trên, Chính phủ đã xác định 11 chương trình cần triển khai. Trong đó có xây dựng kế hoạch mở rộng CTMTQG cho giai đoạn 2015-2025.

Đồng thời với việc xây dựng Chiến lược quốc gia, Chính phủ đã triển khai xây dựng Kế hoạch hành động quốc gia ứng phó với BĐKH. Đây là kế hoạch cụ thể cho các hoạt động trong giai đoạn từ năm 2012 đến 2020. Với 5 hoạt động chính được cụ thể hóa nhằm hướng tới mục tiêu từ năm 2015 đến 2020 với tổng số 68 chương trình, nhiệm vụ, dự án sẽ được triển khai.

Ngoài ra còn nhiều hoạt động hỗ trợ nghiên cứu, xác định các giải pháp ứng phó với BĐKH cũng đã được triển khai thực hiện thông qua việc xây dựng và triển khai KHHĐ của các bộ, ngành và các tỉnh như Kế hoạch hành động ứng phó với BĐKH ngành Tài nguyên và Môi trường, Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, các tỉnh Bình Định, Bình Thuận và thành phố Cần Thơ.

Các hoạt động “đánh giá khí hậu quốc gia” và “nghiên cứu cơ hội phát triển hướng tới nền kinh tế carbon thấp (LCE) cho Việt Nam” đã bắt đầu được triển khai là những hoạt động mang tính chiến lược lâu dài của hoạt động Tăng cường năng lực quốc gia ứng phó với BĐKH.

5. Kết quả hoạt động tại các tỉnh

Các hoạt động hỗ trợ nghiên cứu, xác định các giải pháp ứng phó với BĐKH cũng đã được triển khai thực hiện tại các tỉnh được lựa chọn tham gia dự án. Dựa trên đặc điểm về điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội của từng tỉnh, dự án đã triển khai:

Đánh giá tác động của BĐKH và tính dễ bị tổn thương do BĐKH, đề xuất và xác định các giải pháp thích ứng, phòng ngừa BĐKH, hỗ trợ xây dựng đề cương các dự án, triển khai thử nghiệm áp dụng các biện pháp phòng ngừa khí hậu trong quy hoạch KT-XH, quy hoạch đô thị và cơ sở hạ tầng thành phố Cần Thơ;

Đánh giá mức độ rủi ro và tác động của BĐKH đến quy hoạch và kế hoạch phát triển KT - XH từng giai đoạn trên địa bàn tỉnh Bình Thuận. Trên

cơ sở đó, đề xuất các biện pháp có tính khả thi và phương pháp thực hiện nhằm thích ứng, giảm thiểu tác động của BĐKH cho các lĩnh vực đối với từng giai đoạn ngắn hạn, trung hạn và dài hạn. Kết quả là, danh mục các dự án ưu tiên về thích ứng với BĐKH và giảm nhẹ khí nhà kính sẽ được đề xuất và nghiên cứu thí điểm các biện pháp ứng phó và phòng ngừa BĐKH lồng ghép vào chính sách, quy hoạch và kế hoạch phát triển KT - XH tỉnh Bình Thuận sẽ được triển khai;

Đối với tỉnh Bình Định, dự án thực hiện hỗ trợ các hoạt động đánh giá mức độ rủi ro và tác động của BĐKH đến các quy hoạch và kế hoạch phát triển KT - XH từng giai đoạn trên địa bàn tỉnh Bình Định. Hỗ trợ thực hiện phân tích, đánh giá các chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế xã hội của tỉnh Bình Định trong bối cảnh BĐKH và đề xuất các biện pháp có tính khả thi và phương pháp thực hiện nhằm thích ứng, giảm thiểu tác động của BĐKH đối với Bình Định;

Ngoài ra, dự án cũng hỗ trợ thực hiện các nghiên cứu phân tích đánh giá tính dễ bị tổn thương và ảnh hưởng của BĐKH, nước biển dâng đến một số huyện đặc thù như: đánh giá tác động của BĐKH, đề xuất các biện pháp thích ứng, giảm thiểu tác động BĐKH đến huyện đảo Phú Quý, tỉnh Bình Thuận và huyện Tây Sơn, tỉnh Bình Định nhằm xác định các hoạt động, các giải pháp, dự án ưu tiên cụ thể cho các huyện thí điểm này.

Dự án đã, đang tiến tới mục tiêu là tăng cường năng lực thể chế, chính sách BĐKH, hỗ trợ thực hiện các Chương trình ứng phó với BĐKH; nâng cao kiến thức và năng lực nghiên cứu, nâng cao nhận thức, đào tạo nguồn nhân lực về BĐKH; Xây dựng cơ sở hỗ trợ kỹ thuật lâu dài cho việc thực hiện CTMTQG thông qua các hoạt động và kết quả xây dựng các hướng dẫn kỹ thuật, các văn bản pháp luật, chiến lược quốc gia, Kế hoạch hành động quốc gia, kế hoạch của các bộ, ngành và địa phương; triển khai và thực hiện chương trình đào tạo nguồn nhân lực, nâng cao nhận thức cho tất cả các đối tượng, xây dựng, cập nhật kịch bản BĐKH và nước biển dâng, cung cấp thông tin cho các hoạt động ứng phó với BĐKH từ trung ương đến địa phương.